

בהתאחדות

שינויים פרסונליים:

לאחר ברורים רבים וטיפול ממושך סוכם שנפתלי שור (תלי) מקיבוץ מרחביה יחליף את סמי ריין כמזכיר ההתאחדות. ביצוע ההחלטה יתחיל עד סוף הקיץ בגלל התחייבויותיו של תלי במשקו.

אנו מצטערים על שמטעמים משפחתיים נאלץ אהרון גלבע להפסיק את פעילותו בהנהלת ההתאחדות ומודים לו על תרומתו למוסדנו במשך כשנתיים. במקומו של אהרון נבחר צבי מרקס, ממושב אורות, לתפקיד מזכיר ההתאחדות מטעם תנועת המושבים, זה בנוסף לעיסוקו הנוכחי כאחראי לייצוא בקר.

אנו מאחלים לתלי ולצבי הצלחה מלאה בתפקידיהם.

להנהלה הרחבה ולוועד הפועל נכנס אמנון קפלינסקי, מכפר ויתקין, במקומו של מאיר פרקד ז"ל.

הכנס הבין-לאומי לביקורת החלב והשומן:

חברינו צבי מרקס וסמי ריין השתתפו בכנס שהתקיים במדריד בחדש אפריל ש.ז. נושא מרכזי בסדר יומו של הכנס היה קידום האוטומציה של ביקורת החלב והשומן בצורותיו השונות של ממשק משק החלב. כמו אותנו, מטרידה גם את אנשי המקצוע בעולם כולו, התלות הגוברת והולכת במספר ימי העבודה היקרים ככל שהיקף העדרים גדל. כן קיימות בעיות רבות של התאמת ביצוע הביקורת במשק הגדול להתפתחויות הטכנולוגיות והספקי החליבה בממשק מתקדם.

ראוי לציין שאידגוני הביקורת נאלצו לדוב

להשתחרר מעזרה כספית של מוסדותיהם הממשלתיים, דבר המעמיד בסימן שאלה את המשך קיום הביקורת בארצות אלו. נזכיר שברוב ארצות אירופה, וביניהם המפותחות ביותר, הגיעו ללא יותר מ-25%-30% פרות מבוקרות מכלל העדר הלאומי, זה לעומת יותר מ-60% בארצנו. ישנה גם נטיה מסוימת של הפסקת ביקורת החלב והשומן דווקא במשקים גדולים, למשל באנגליה, במכוני חליבה אחדים אשר זנחו את מערכות הצננות ועברו לחליבה לקו.

הכנס הבא בעוד שנתיים יתקיים בגרמניה ויעסוק במיוחד בהפקת לקחים של ביקורת החלב והשומן – נושא שהועלה ע"י נציגינו – ככלי למעקב ושיפור הפוריות, ההזנה, הכלכלה ועוד.

מבחינה מקצועית גרידא עמד הכנס ברמה ירודה למדי, כן גם הסידורים המקצועיים בסיום הדיונים. אך קשרנו קשרים עם אנשי משרד החקלאות הספרדי המטפלים בנושא גידול הבקר בארצם. אלה התעניינו בבקר הישראלי ובאפשרויות שיתוף פעולה בידע וברכישת בקר ו/או זירמה.

כנסים בינלאומיים:

שלמה דורי ייצג אותנו בכינוס של האירגון האירופי לגידול בעלי-חיים שהתקיים בשטוקהולם בראשית חודש יוני. כן הוזמן שלמה להשתתף בווארשא בסימפוזיון הדן בתוצאות הניסוי של הכלאת בקר פולני שחור-לבן עם אבות פריזיים מ-10 ארצות, וביניהן גם ישראל. כזכור נשלחו למטרה זו כמה אלפי מנות זירמה לפולין לפני שנים אחדות.

סיוור בצרפת:

בגמר הכנס במדריד הוזמנו וציגו ע"י אנשי התאחדות מגדלי הבקר ומשרד החקלאות הצרפתיים לסיוור נרחב באזורים שונים בצרפת. הם ביקרו במרכזי הזרעה ובחנות לגידול בקר שחור-לבן (פריז-הולשטיין אירופי ואמריקני). הובעה התעניינות מרובה בקשר לאפשרויות של רכישת זירמה ישראלית וכן של משלוח נסיוני אחד של עגלות ישראליות עבור אחת מתחנות הנסיונות הצרפתיות.

דיון עם שר החקלאות ומנכ"ל משרדו:

השר אריאל שרון ומנכ"ל משרדו אברהם בן מאיר נאותו להשתתף בישיבת ההנהלה הרחבה של ההתאחדות, לדיון במדיניות המשרד לגבי עתיד הענף.

אחת הבעיות היסודיות הינה אותו חלק של המשקים שטרם הגיעו לרמה מתאימה בייצור החלב ואף מפגרים אחרי המכסות. קיים קיטוב קיצוני בין היצרנים, מבחינה מקצועית-כלכלית. המשרד רוצה להביא את הבוקרים הנכשלים, הרוצים והמסוגלים להתקדמות, לרמה מתאימה. אחרים, אשר לא יגיעו לרמה זו – יעודד המשרד את הסבת משקיהם לענפי ייצוא חקלאיים.

המשרד מצפה לעלית חלק הסובסדיה במחיר החלב עד כדי 60% ממחיר היצרן. בתנאים אלה יעמוד כל ייצור מעל המכסה על סף הכדאיות. הוא מודאג מירידה מסוימת בצריכת החלב ומוצריו בחדשים האחרונים. אין לצפות להגדלת המכסות ללא הגברת כוח הקליטה של השוק, ואין למשרד בשלב זה כוונה להשתתף במימון השקעות בענף מעבר להתחייבויותיו הקודמות.

לדעת השר יש לגלות ערנות ופעילות מירביות מצד החקלאים עצמם בנוגע לטיב החלב. מוטב לא להשאיר למשרד הבריאות לקבוע את התנאים, אלא לנקוט פעולה מדינית של היצרנים למען השגת השיפורים הדרושים בזמן סביר.

ייצור חלב בתשל"ז (1.4.77 – 31.3.78):

שיווק החלב בתשל"ז הסתכם בפועל ב-644.9 מיליון ליטר, כ-11.4 מיליון ליטר (1.79%) מעל למכסות שנקבעו. העודף מעל המתוכנן נובע משיווק 39.168 מיליון ליטר מעל מכסת חלק מהמשקים מחד ומאיישיווק של 27.809 מיליון ליטר מתחת למכסת חלק אחר מהמשקים מאידך.

לפי הדיווח השוטף מטעם אגף החלב של תנובה מתברר שתוספת אספקת החלב בחדשי שיא הייצור (החל מחדש מרץ) השנה הינה מינימלית ומסתכמת באחוזים מועטים בלבד, בהשוואה לתקופה המקבילה בשנים הקודמות. לפי הערכתנו יוקטן השנה במידת מה הייצור ואנו נעמוד בפני תקופה ארוכה למדי של מחסור בחלב טרי. מצב כזה יחייב שימוש מוגבר באבקת חלב לשם השלמת האספקה של מוצרים מסוימים.

חלה התאוששות מסוימת בצריכת החמאה וכן אנו עומדים לייצא כ-1000 טון חמאה לאירן, במחיר F.O.B. \$ 950.

מגמת משרד החקלאות היא לשנות את הנוהג המקובל לתכנן את ייצור החלב בהתאם לצריכת השומן שבו. תחת זה ישמש כקריטריון "הנזלים" שבחלב ולפיהם ייקבע גם המחיר. עודפי השומן יצטרפו להיספג בתוך המערכת הכוללת.

מחיר החלב:

נראה שמאז הדיונים הקודמים לא חלו שינויים משמעותיים בתשומות ההזנה, אך לגבי תשומות אחרות נרשמו עליות רציניות, למשל לגבי חשמל, מים, ציוד, עבודה ועוד. החלה ההתדיינות בין משרד החקלאות לבין האוצר על פיצוי במחיר החלב עבור התיקרויות אלו החל מאפריל ש.ז.

התוספת הנדרשת ליצרן ולמחלבות מסתכמת ב-1.10 עד 1.13 ל"י, מזה 0.40 ל"י עבור ההתיקרויות בעלות חוץ מעבודה, 0.13 ל"י עבור התיקרות העבודה והיתרה עבור התיקרויות במחלבות.

11.500 ל"י בחדש יוני, 12.000 ל"י ביולי
12.500 ל"י באוגוסט 1978.

מחקרים:

בהנהלת הענף נמשכים הדיונים על המחקרים לשנת 1978/9. למעשה סוכם הנושא בשטח הווטרינריה. אנו נפרסם במועדו רשימה מעודכנת של המחקרים שאושרו ע"י הנהלת הענף והקדן למחקר.

המרכז החקלאי החליט שהחקלאים משתתפים בתקציבי המחקר החקלאי, באמצעות מועצות הייצור ואירגוניהם, בשיעור של 6.25 פרומיל מהערך המוסף של שנת הייצור האחרונה.

בוועדת ממשק חליבה:

ציוד: פריטים אלקטרוניים, המשמשים לאוטומציה של מערכות חליבה והמיוצרים בארץ, נבדקים הן במעבדה (הנדסה חקלאית – הטכניון) והן בשדה. הוועדה שמעה סקירה מקיפה על מערכות אלה שבדיקתן נמשכת. בין הפריטים – קוצב (מפעם), גשש זרימת חלב ומערכת מרכזית לכלל פעולות האוטומציה של מכונות החליבה. פיתוח חלק של המערכות הללו מתקדם יפה, אך הבדיקות טרם נסתיימו ואם תהיינה חיוביות, תפורסמה התוצאות ברבים. כן נמשכות בדיקות של פריטי גומי: צינור גומי מתוצרת הארץ ובטנות מייובאות.

בפיתוח מד-חלב (לביקות תנובת החלב של כל פרה) לא חלה התקדמות. בכל אופן לא נמסר עדיין – למרות ההבטחות ואף ההודעות בכתב של יצרנים שונים בארץ שכבר פיתחו מכשיר זה – שום כלי לבדיקה.

הוועדה חוזרת ומזהירה את המשקים לא להזמין ציוד שטרם נבדק ונמצא מתאים ליעודו.

מסטיטיס: הצוות המטפל בקידום תוכנית מסטיטיס פועל לאיתור איזור מתאים להפעלת תוכנית נסיונית בשיתוף מלא בין המשקים לבין כל הגורמים הנוגעים בדבר: "החקלאית", המכון הווטרינרי, ההדרכה, המחלבה ומסגרת שרות תקינות למכונות חליבה. הכוונה היא שדגימות חלב מכלל החלב (בריכת קירור, תרמוס או

לדאבוננו הוברר לנו שתוספת המחיר שתניתן, תכוסה ע"י הגדלת הסובסידיה ואנו חוששים שהיא תגיע עד כדי 60% (!) ממחיר היצרן עד סוף שנת תשל"ח.

תנובה מתכננת להעלות את תקן החלב המפוסטר מ-2.8% שומן ל-3.2% שומן ובהתאם לכך גם לקבוע את המחיר.

ייצוא:

בחזור משותף מטעם השרותים הווטרינריים וההתאחדות, שנשלח למשקים, פורטו התנאים הנדרשים ממשקי בקר חלב המספקים בקר לייצוא. הדרישות הווטרינריות של הארצות המיבאות מחייבות שמירה קפדנית בנידון בכל משק ומשק. צורפה לחזור רשימה ארוכה של כל אותם המשקים, שיתופיים כמשפחתיים, ערוכה לפי לשכות וטרינריות, שאושרו כ"משקי ייצוא" עד 31.3.78.

עקב האמרת המחירים הנהגנו הקפדה יתרה בהכנסת בקר לתחנת ההסגר. בגלל הקשיים בהשגת מטוסים הוחלט לא להכניס בקר לתחנה עד שמוסדר ומובטח עם אגרוסקו דבר הטסתו. בכך נצמצם את הוצאות אחזקת הבקר בתחנה עד למינימום.

בדיווח הקודם הדגשנו את הקשיים בהשגת בקר מהמשקים. מאז מעמידים המשקים כמות סבירה לרשות הייצוא. לדאבוננו גרם האירוע (המוגבל אמנם) של פו"ט להפסקת הייצוא ממש במשך 3 שבועות וכן להפסקת ביצוע הבדיקות הווטרינריות לקראת הייצוא העתידי, כן שלא עלה בידינו להדביק את הפיגור.

באפריל – מאי יצאו כ-400 ראש לאירן. בנימין לב ביקר בבולגריה, בעקבות הביקור הקודם של אנשי ההתאחדות, על מנת להדריך את הבולגרים בענייני הזנה. יש סיכוי להזמנת בקר גדולה מבולגריה לחדשי סתיו – חורף. נמשכים המאמצים למכירת בקר לארצות אחרות, ביחד לארצות באיזור הים התיכון. כן נמשכת הפעולה לפתיחת שווקים לזרימה קפואה.

כפי שנמסר לחברים בחזור מה-2.4.78, יהיו המחירים הממוצעים למשק עבור עגלת ייצוא

מקיף של תחנת הסגר חדשה, אף היא בקרבת נמל התעופה. אנו מעבדים תוכניות, בשיתוף הדוק עם היחידה לשמירת איכות הסביבה שבמשרד הפנים, לתחנה שתענה על צרכי העתיד מכל הבחינות ותאפשר איחסון וטיפול ברזומני של כ-600 ראש בקר.

ביקורת החלב והשומן:

ביום עיון למבקרי החלב נידונו נושאים הנוגעים ישירות לסגל המבקרים. נסקרו מסגרות ביקורת החלב בכמה מארצות אירופה. הוסברו התוכניות להפעלת המעבדה המרכזית שתוקם במחלבת "תנובה" בתל-יוסף, אשר בה תבוצענה בדיקות שומן וחלבון. כן נמסר על אופן פעולתה של המערכת החדשה לעיבוד נתוני ביקורת החלב ועל הצפוי בענף הבקר בתקופה הקרובה. בסיום יום העיון הועלו ונידונו עניינים שוטפים ובעיות של מבקרי החלב בביצוע עבודתם.

בועדות האזוריות

רחובות – ירושלים: בתום דיון מעמיק בבעיות שתעוררו עם הפעלת תוכנית עיבוד הנתונים של "חשב", סוכם: הוועדה שמעה דעות והסתייגויות בקשר לתוכנית הטיפול ושיטת הרישום הנהוגה ע"י "חשב". הוועדה סבורה שיש צורך לפשט את נוהלי הרישום ולהמציא לבוקרים רק את החומר הדרוש להם לניהול השוטף של העדר. כל חומר שיש לו ערך כללי, לקידום טיפוח העדר הארצי יועבר במישרין לנוגעים בדבר ואין הצדקה להקשות על הרישום השוטף במשקים. הוועדה פונה להתאחדות מגדלי בקר לנקוט יחמה ולהפיץ בין חבריה חוזר, בו הם ידרשו להביע את דעתם על צורת הרישום ועל מהות החומר הדרוש להם לניהול שוטף.

מיכל נייד מושבי), תשמשה בסיס לקביעת המצב במשק. לכן עומד המכון הווטרינרי (המחלקה לבריאות העטין) לערוך ניסויים בקשר להערכה של בדיקות תאים וכן בדיקות בקטריולוגיות מתוך כלל החלב כמדד למצב העטינים בתנאי משק שלנו.

איכות חלב: הוועדה פונה לכל מי שקשור לענף, להקפיד ולמלא אחרי ההוראות האחרונות של השרותים הווטרינריים וההמלצות של המחלבות ושל ועדת ממשק חליבה בנוגע לשימוש בחומרי הדברה וחומרים כימיים אחרים.

צוות השדה:

צוות השדה ערך סיור בגליל העליון, אחרי ביקור וקבלת הסברים במפעל "דיוק" וברפת מחניים, ביקר הצוות במכון הווטרי החדש בכפר גלעדי, אח"כ נידונו שאלות טכניות שונות.

מיכון ומבנים – קידום הנדסי:

במשקים אחדים נשלם הביצוע של תוכניות לפתרונות שונים של טיפול נאות בזבל ובשפכים. במזרע נמצאת בהרצה מערכת סילוק הזבל משטחי קוראל מבוטנים ושפכים אחרים, כולל מכון החליבה. הזבל מגורד מהחצרות אל מכון הפרדה, שאליו מוזרמים גם כל השפכים שמקורם ברפת. אנו מקווים שהמערכת תשרת את המשק לקראת עונת החורף. בתחנת הנסיונות האזורית עכו נבנית והולכת מערכת המבוססת על שטיפת משטחים במעגל סגור ועל הפרדת זבל.

לאחר בדיקה יסודית, ביחד עם משרד החקלאות, הוסק שאין להשקיע סכומים גדולים ביעול והתאמה לצרכים של **תחנת ההסגר** הנוכחית ברמלה. במקום זה הוחלט על תכנון